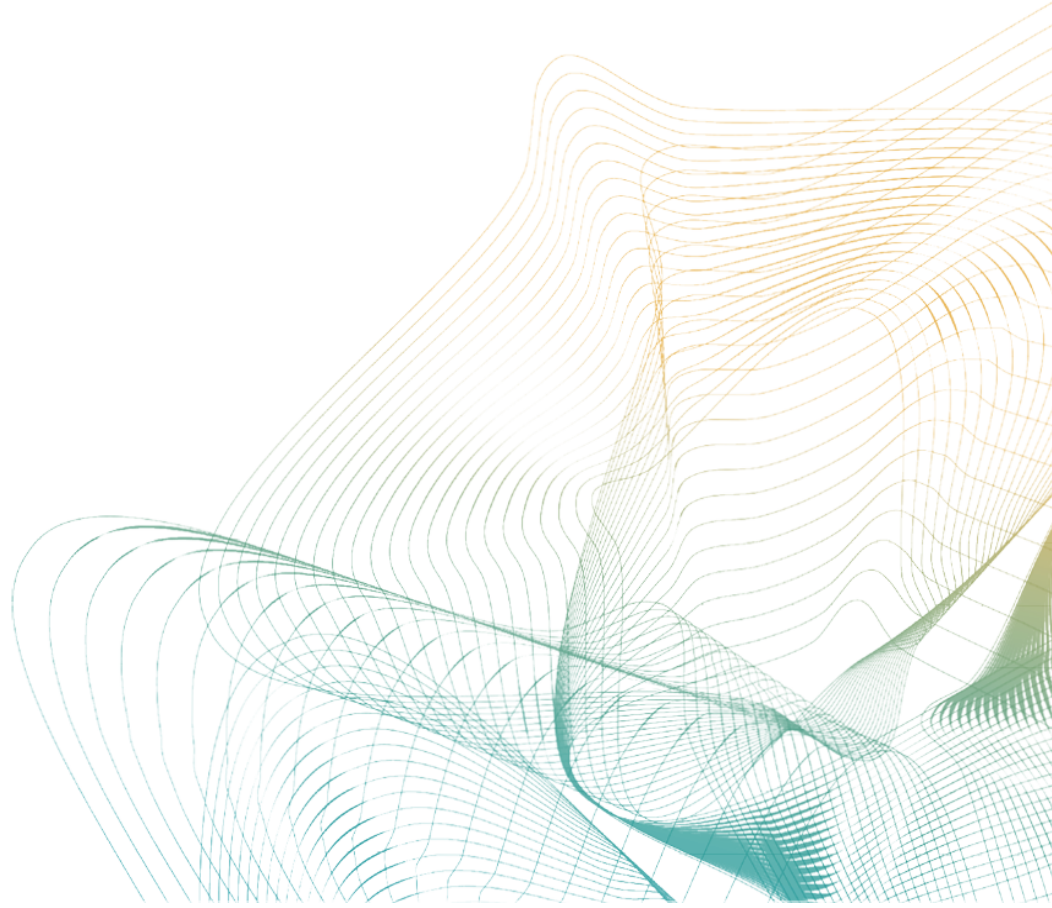

Şubat Ayı Fiyat Gelişmeleri

6 Mart 2018

Özet

Şubat ayında tüketici fiyatları yüzde 0,73 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,09 puan gerileyerek yüzde 10,26 olmuştur. Enflasyondaki düşüşte petrol fiyatları ve döviz kurlarındaki görünüm paralelinde gerileyen enerji fiyatları ile temel mal grubu enflasyonu etkili olmuştur. Bir süredir yükseliş eğiliminde olan temel mal yıllık enflasyonu bu dönemde bir miktar düşüş kaydetmiş, yavaşlamanın alt gruplar geneline yayıldığı gözlenmiştir. Diğer yandan gıda grubu yıllık enflasyonu hem işlenmiş hem de işlenmemiş gıda fiyatlarına bağlı olarak yükselmiş ve tüketici enflasyonundaki düşüşü sınırlayan ana unsur olmuştur. Bu dönemde hizmet enflasyonu temelde paket tur kalemi kaynaklı olarak bir miktar yükselmiştir. Bu gelişmelerle çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonları sınırlı bir düşüş kaydederken, ana eğilimleri yüksek seviyesini korumuştur.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmî fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

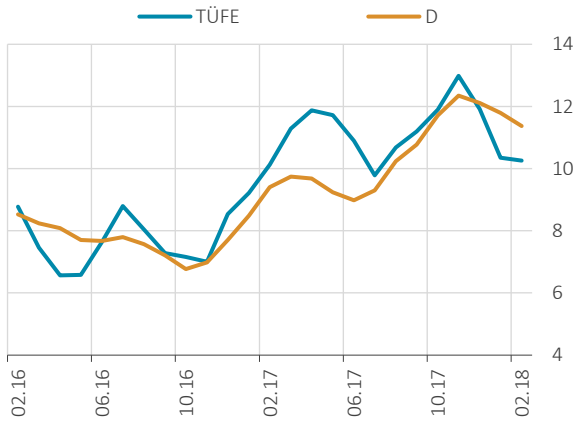

Değerlendirmeler

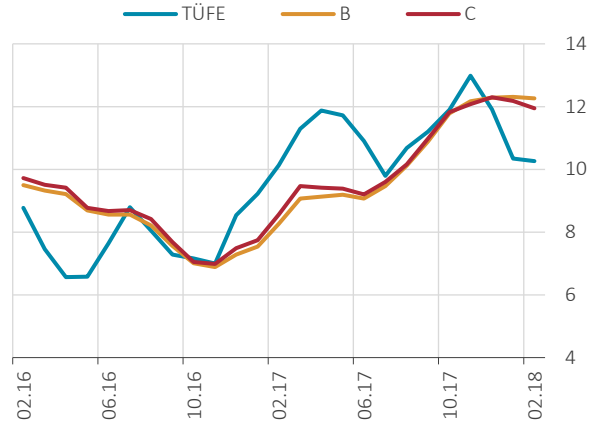
Şubat ayında tüketici fiyatları yüzde 0,73 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,09 puan azalarak yüzde 10,26 olmuştur (Grafik 1). Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları sırasıyla 0,05 ve 0,24 puan azalarak yüzde 12,26 ve yüzde 11,94 oranında gerçekleşmiştir (Grafik 2).

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre gıda grubunun katkısının 0,36 puan arttığı, enerji ve temel mal gruplarının katkılarının ise sırasıyla 0,30 ve 0,17 puan azaldığı görülmüştür. Diğer grupların katkısında ise belirgin bir değişim olmamıştır.

Grafik 1: TÜFE ve D (Yıllık % Değişim)

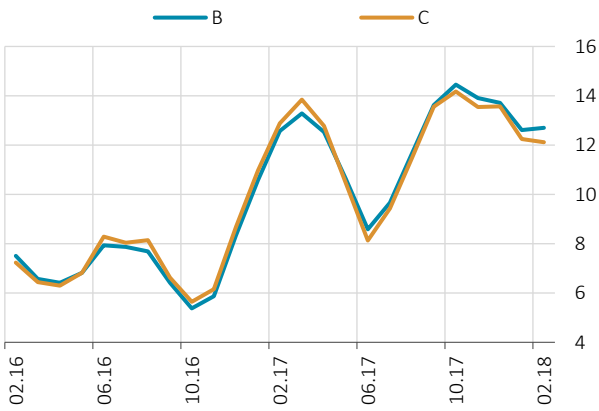

Grafik 2: TÜFE, B ve C (Yıllık % Değişim)

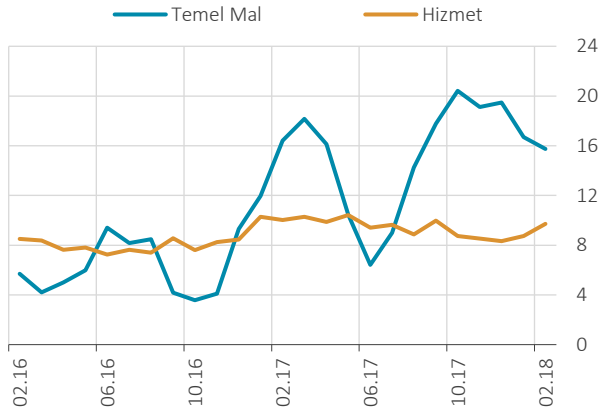

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin üç aylık ortalamalarına göre enflasyonun ana eğilimi görece yatay seyretmiştir (Grafik 3). Bu dönemde hizmet grubu ana eğilimde yükseliş, temel mal ana eğiliminde ise bir miktar iyileşme izlenmiştir (Grafik 4). Sonuç olarak, çekirdek enflasyon göstergelerinin ana eğilimindeki yüksek seviyeler korunmuş, işlenmiş gıda fiyatlarındaki yükselişe bağlı olarak B göstergesi bir miktar daha olumsuz seyretmiştir.

Grafik 3: B ve C (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

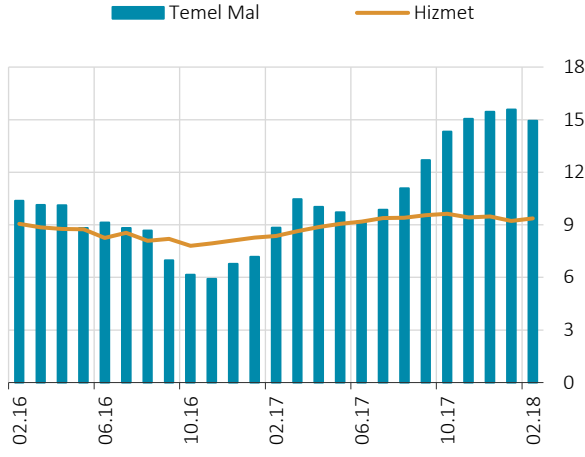
Grafik 4: Temel Mal ve Hizmet (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yıllıklandırılmış 3 Aylık Ortalama % Değişim)

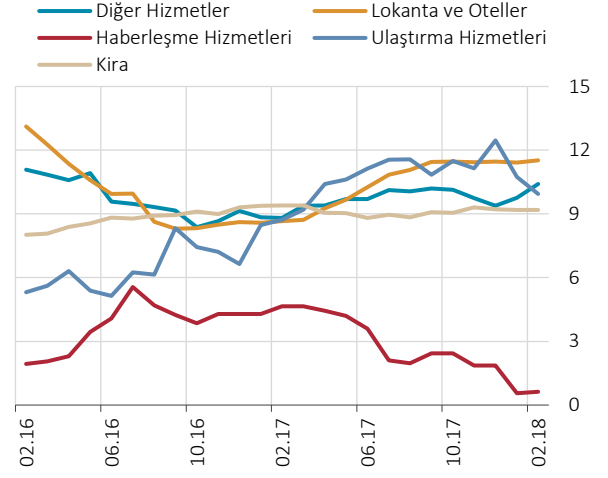
Şubat ayında hizmet grubu fiyatları yüzde 0,81 oranında yükselmiş, grup yıllık enflasyonu 0,14 puan artarak yüzde 9,37 ile yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 5 ve Tablo 1). Grup yıllık enflasyonundaki artışta, paket tur fiyatları (aylık artışı yüzde 10,80) ile sağlık hizmetleri (temel hastane ve dişçilik hizmetleri) öncülüğünde yükselen diğer hizmetler grubu enflasyonu belirleyici olmuştur. Paket tur

grubunda hacca gidiş ücretinde artış gözlenirken diğer paket tur fiyatlarında düşüş izlenmiştir. Bu dönemde kira, lokanta-otel ve haberleşme gruplarında yıllık enflasyon görece yatay seyretmiş, ulaştırma hizmetleri ise yavaşlama eğilimini sürdürmüştür.

Grafik 5: Temel Mal ve Hizmet (Yıllık % Değişim)

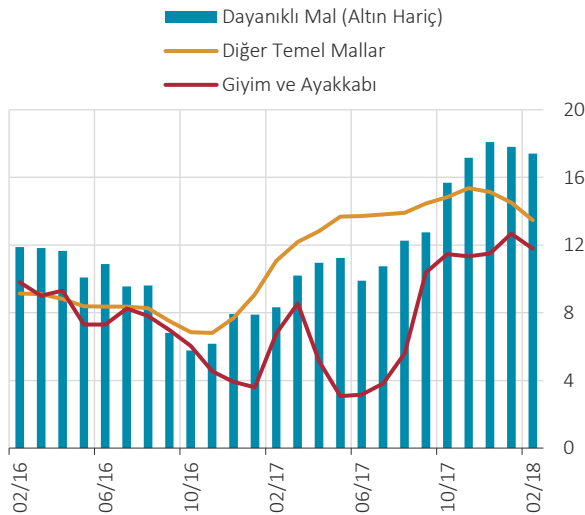

Grafik 6: Hizmetler (Yıllık % Değişim)

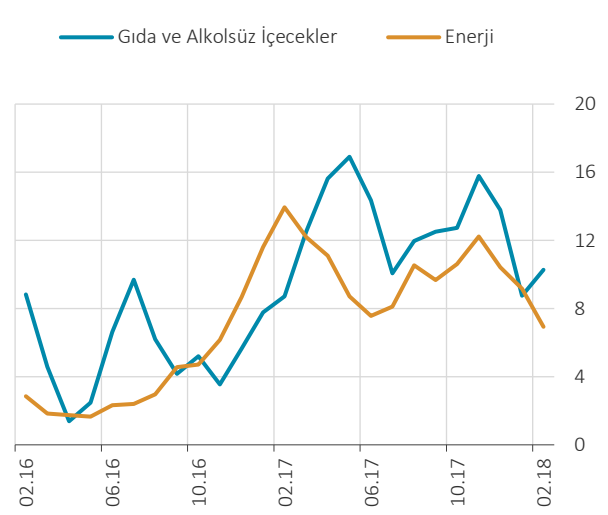

Temel mal grubu yıllık enflasyonu Şubat ayında 0,65 puanlık düşüşle yüzde 14,93 olmuştur (Grafik 5). Bu dönemde yıllık enflasyon tüm alt gruplarda gerilemiştir. Giyim grubunda yıllık enflasyon yüzde 11,78'e gerilemekle beraber yüksek seviyesini korumuş, bu gelişmede birikimli maliyet etkilerinin yanı sıra toplam talep koşullarındaki güçlü seyrin etkisi de hissedilmiştir. Dayanıklı mal grubunda aylık fiyat artışları mobilya (yüzde 2,03) ve otomobil (yüzde 1,79) öncülüğünde devam etmiştir. Gecikmeli döviz kuru etkilerinin hissedildiği diğer temel mallar grubundaki aylık fiyat artışlarında ilaç fiyatları (yüzde 7,10) ile konutun bakım ve onarımı öne çıkmış, ancak bu grupta yıllık enflasyon baz etkisi ile düşüş göstermiştir. İlaç fiyatlarında referans döviz kuruna bağlı olarak Şubat ayı ortasında gerçekleşen yüzde 15 oranındaki artışın kalan kısmının Mart ayına sarkacağı not edilmelidir.

Grafik 7: Temel Mallar (Yıllık % Değişim)

Grafik 8: Gıda ve Enerji (Yıllık % Değişim)

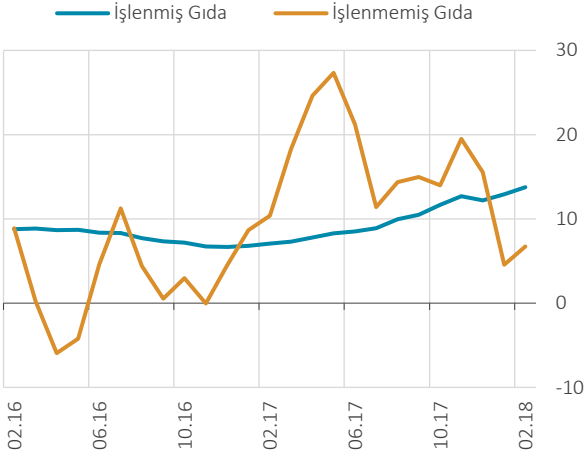

Enerji fiyatları Şubat ayında yüzde 0,58 oranında azalmıştır (Tablo 1). Bu dönemde uluslararası petrol fiyatlarındaki düşüşe ve döviz kurundaki ılımlı seyre bağlı olarak akaryakıt ve tüp gaz fiyatları sırasıyla yüzde 1,66 ve yüzde 1,29 oranında gerilemiştir. Katı yakıt fiyatları ise yüzde 0,56 ile sınırlı bir oranda artmıştır. Bu gelişmelerle birlikte, enerji grubu yıllık enflasyonu 2,25 puanlık düşüşle yüzde 6,92 olmuştur.

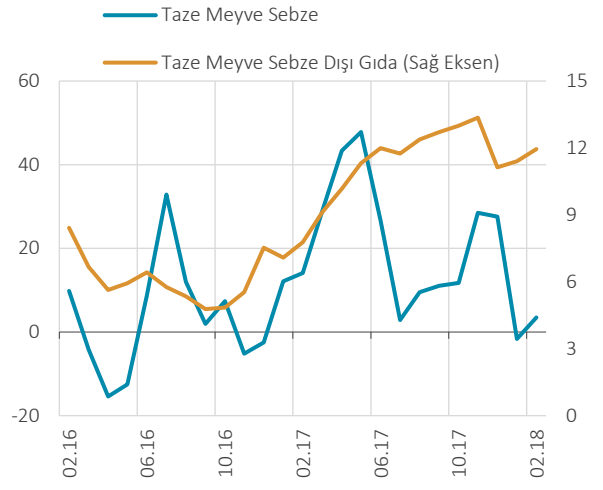
Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu Şubat ayında 1,51 puan artarak yüzde 10,27 olmuştur (Grafik 8). Bu dönemde yıllık enflasyon hem işlenmiş hem de işlenmemiş gıda gruplarında yükselmiştir (Grafik 9).

İşlenmemiş gıda yıllık enflasyonu yüzde 6,71'e yükselirken, bu gelişmede taze meyve ve sebze fiyatlarının yanı sıra son iki ayda tekrar artış eğilimine giren kırmızı et fiyatları etkili olmuştur. Ayrıca, çiğ süt alım fiyatlarına bağlı olarak süt fiyatları belirgin bir oranda (yüzde 7,85) artmış, bu kalemden son iki aydaki birikimli fiyat artışı yüzde 11'i aşmıştır. Tüm bu gelişmelerin işlenmiş gıda fiyatları üzerinde de olumsuz yansımaları izlenmiştir. Çiğ süt alım fiyatındaki artışa istinaden peynir ve diğer süt ürünleri ile katı yağlarda fiyat artışları ivme kazanırken, et fiyatlarındaki artışın etkisiyle işlenmiş et ürünlerinde fiyatlar yükselmeye devam etmiştir. Ayrıca, Ekmek Tebliği'ndeki gramaj değişikliğinin etkisiyle ekmek fiyatları Şubat ayında yüzde 1,94 artmış, ekmek ve tahıllar grubunda yıllık enflasyon yüzde 12,10'a ulaşmıştır. Alkolsüz içecek fiyatları ise bazı içeceklerden yüzde 10 oranında Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) alınmaya başlanmasına bağlı olarak yükselmiştir. Böylece işlenmiş gıda yıllık enflasyonu yüzde 13,76 ile son dokuz yıldaki en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Bu gelişmelerle, taze meyve-sebze dışı gıda yıllık enflasyonu da Şubat ayında yüzde 11,96'ya yükselmiştir (Grafik 10).

Grafik 9: İşlenmiş ve İşlenmemiş Gıda
(Yıllık % Değişim)

Grafik 10: Taze Meyve-Sebze ve Diğer Gıda
(Yıllık % Değişim)

Tablo 1: TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Şubat 2018	Şubat 2017	Şubat 2018	Şubat 2017
TÜFE	0,73	0,81	10,26	10,13
1. Mallar	0,70	0,87	10,65	10,90
Enerji	-0,58	1,52	6,92	13,94
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	2,24	0,84	10,27	8,72
İşlenmemiş Gıda	2,43	0,36	6,71	10,39
Taze Meyve-Sebze	4,56	-0,60	3,47	14,08
Diğer İşlenmemiş	1,12	1,01	8,96	9,12
İşlenmiş Gıda	2,07	1,33	13,76	7,06
Ekmek ve Tahıllar	1,87	0,76	12,10	6,65
Diğer İşlenmiş	2,18	1,66	14,72	7,30
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	0,16	0,63	12,34	11,58
Temel Mallar	0,16	0,73	14,93	8,83
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	1,40	1,74	17,40	8,32
Giyim ve Ayakkabı(*)	-4,19	-3,43	11,78	6,77
Diğer Temel Mallar	1,62	2,56	13,47	11,07
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,03	0,03	0,89	21,72
Altın	0,62	1,24	11,35	28,72
2. Hizmetler	0,81	0,68	9,37	8,37
Kira	0,55	0,55	9,19	9,40
Lokanta ve Oteller	0,95	0,86	11,53	8,66
Ulaştırma Hizmetleri	0,43	1,17	9,94	8,72
Haberleşme Hizmetleri	0,42	0,35	0,62	4,66
Diğer Hizmetler	1,10	0,52	10,40	8,81
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçkiler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	0,76	0,81	12,26	8,27
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçkiler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	0,49	0,70	11,94	8,56
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	0,54	0,93	11,37	9,40

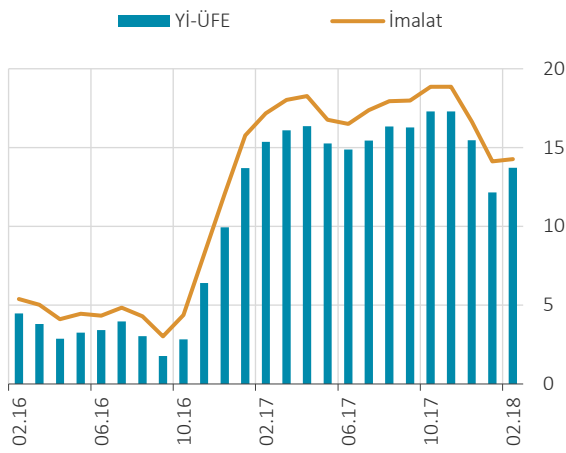
Kaynak: TÜİK.

(*) Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

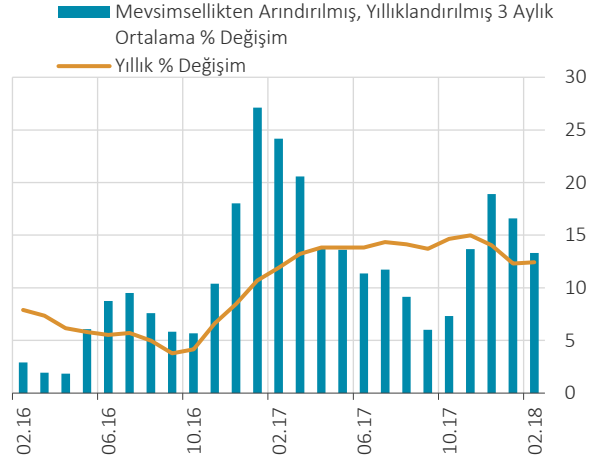
Yİ-ÜFE

Yurt içi üretici fiyatları Şubat ayında yüzde 2,68 oranında artmış, yıllık enflasyon 1,57 puan yükselerek yüzde 13,71 olmuştur (Grafik 11). Üretici fiyatlarında gözlenen bu yüksek artış alt gruplar geneline yayılırken, özellikle elektrik ve gaz gibi enerji ürünlerinde gözlenen yüksek fiyat artışı dikkat çekmiştir. Yıllık enflasyon imalat sanayi ile ana metal ve petrol hariç imalat sanayiinde sınırlı bir miktar yükselmiş ve sırasıyla yüzde 14,27 ve yüzde 12,43 olmuştur. Bu dönemde, petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış ana eğilimi ise gerilemekle beraber yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 12).

Grafik 11: Yİ-ÜFE ve İmalat (Yıllık % Değişim)

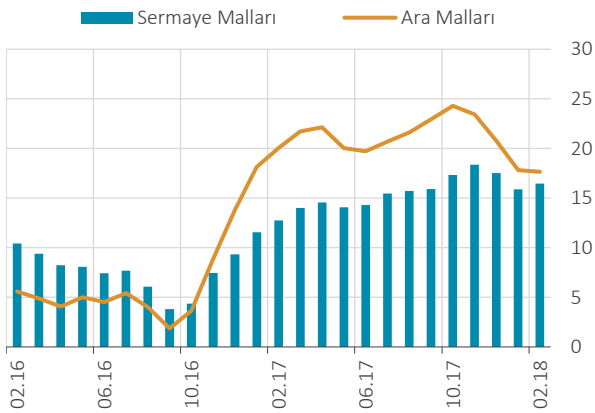

Grafik 12: Petrol ve Ana Metal Hariç İmalat

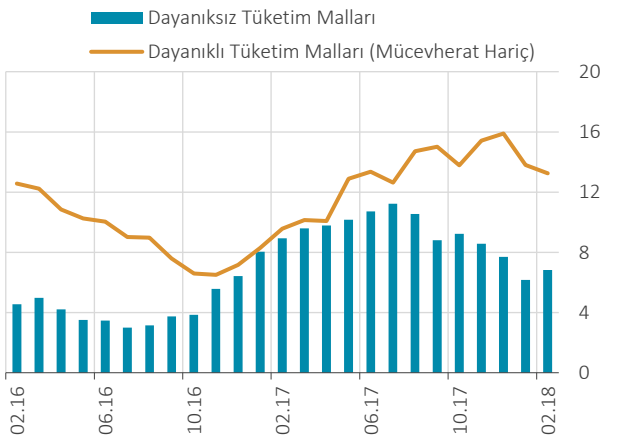

Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, Şubat ayında enerji grubunda fiyatların elektrik ve gaz kalemlerine bağlı olarak belirgin bir oranda arttığı izlenmiştir (Tablo 3). Ara malı fiyatlarındaki artışta büyük ölçüde inşaat sektörüyle ilintili olan, demir-çelik, ahşap, beton, çimento, taş ve plastik gibi ürünler öne çıkmıştır. Sermaye malı fiyatlarındaki yükselişte ise metal yapı ürünlerinin yanı sıra motorlu kara taşıtları ile parça ve aksesuarlarının etkili olduğu gözlenmiştir. Bu dönemde, dayanıklı tüketim malları fiyatları mobilya ve ev aletlerindeki artışa bağlı olarak yükselirken, dayanıksız tüketim malı fiyatları et ve süt ürünleri, ilaç, işlenmiş meyve ve sebze ile unlu mamullere bağlı olarak artmıştır. Sonuç olarak tüketici fiyatları üzerindeki üretici fiyatları kaynaklı maliyet yönlü baskılar güçlü seyrini korumuştur.

Grafik 13: Ara ve Sermaye Malları (Yıllık % Değişim)

Grafik 14: Tüketim Malları (Yıllık % Değişim)

Tablolar

Tablo 2: TÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık	Şubat 2018		Şubat 2017	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,73	10,26	0,81	10,13
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	23,03	2,24	10,27	0,84	8,72
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,14	0,03	0,89	0,03	21,72
Giyim ve Ayakkabı	7,21	-4,09	11,77	-3,35	6,77
Konut	14,85	0,52	9,46	1,18	7,42
Ev Eşyası	7,66	1,23	15,66	-0,67	4,93
Sağlık	2,64	2,57	9,94	2,17	12,53
Ulaştırma	17,47	0,31	13,19	2,82	17,96
Haberleşme	3,91	0,22	-0,13	0,65	4,36
Eğlence ve Kültür	3,39	1,89	8,24	0,89	7,32
Eğitim	2,67	0,20	10,88	0,02	9,33
Lokanta ve Oteller	7,27	0,95	11,53	0,86	8,66
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,76	0,82	10,77	1,38	12,82

Kaynak:TÜİK.

Tablo 3: Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (% Değişim)

	Ağırlık	Şubat 2018		Şubat 2017	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100,00	2,68	13,71	1,26	15,36
Madencilik	3,26	1,82	13,10	2,39	19,19
İmalat	89,02	1,49	14,27	1,36	17,18
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	86,52	1,56	14,07	1,40	15,12
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	79,60	1,57	12,43	1,45	11,92
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtımı	6,74	21,10	7,14	-0,68	-5,71
Su Temini	0,98	0,42	4,52	1,91	9,81
Ana Sanayi Kollarına Göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		1,56	17,66	1,69	20,03
Dayanıklı Tüketim Malları		0,82	13,23	1,56	12,73
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		0,86	13,24	1,35	9,58
Dayanıksız Tüketim Malları		1,71	6,83	1,08	8,93
Sermaye Malı		1,56	16,47	1,04	12,73
Enerji		12,10	12,19	0,18	17,82

Kaynak:TÜİK.